

ZARZĄDZENIE Nr69/2025

Prezesa Najwyższej Izby Kontroli

z dnia 19 listopada 2025 r.

w sprawie wprowadzenia Standardów Ochrony Małoletnich w Najwyższej Izbie Kontroli

Na podstawie art. 13 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2022 r. poz. 623) w związku z art. 22b i 22c ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1802 ze zm.) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1.

1. W Najwyższej Izbie Kontroli wprowadza się szczególne środki ochrony małoletnich w postaci Standardów Ochrony Małoletnich, zwanych dalej „Standardami”.
2. Standardy mają na celu ochronę osób małoletnich przed krzywdzeniem i zawierają wytyczne dotyczące tego, jak w Najwyższej Izbie Kontroli przeciwdziałać naruszaniu praw osób małoletnich, jak tworzyć przyjazne i bezpieczne im środowisko oraz jakie kroki podjąć w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich.
3. Standardy obowiązują wszystkie osoby pracujące w Najwyższej Izbie Kontroli oraz inne osoby mające kontakt z małoletnimi w ramach działalności Najwyższej Izby Kontroli.

§ 2.

Użyte w niniejszym zarządzeniu określenia oznaczają:

1. Małoletni - każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
2. Opiekun małoletniego - osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic, opiekun prawny lub rodzic zastępczy.
3. Opiekun faktyczny - osoba, która rzeczywiście sprawuje opiekę nad małoletnim, jednak nie wynika ona z obowiązku ustawowego; w przypadku grup zorganizowanych opiekunem małoletniego jest nauczyciel lub wychowawca sprawujący opiekę nad grupą.
4. Zgoda rodzica/opiekuna małoletniego - zgoda co najmniej jednego z rodziców/opiekunów małoletniego, z zastrzeżeniem, że w przypadku braku porozumienia między rodzicami/opiekunami małoletniego należy poinformować rodziców/opiekunów małoletniego o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
5. Dane osobowe małoletniego - wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego, w tym jego imię, nazwisko, płeć, wiek, wizerunek.
6. NIK - Najwyższa Izba Kontroli.
7. Osoby pracujące w NIK - osoby zatrudnione w Najwyższej Izbie Kontroli na podstawie stosunku pracy oraz na podstawie umów cywilnoprawnych, praktykanci i inne osoby mające kontakt z małoletnimi w ramach działalności Najwyższej Izby Kontroli.
8. Krzywdzenie małoletniego - każde działanie lub zaniechanie naruszające prawa i dobra małoletniego, w tym popełnienie przestępstwa lub innego czynu karalnego na szkodę małoletniego oraz zaniedbywanie jego potrzeb.

Rozdział 2

Zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnim a personelem NIK oraz zachowania niedozwolone wobec małoletnich

§ 3.

1. Osoby pracujące w NIK w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
2. Podstawową zasadą, jaką powinny kierować się osoby pracujące w NIK w kontaktach z małoletnimi jest działanie na rzecz ich dobra.
3. Osoby pracujące w NIK przestrzegają zasad bezpiecznych relacji z małoletnim, w szczególności:
 - a) odnoszą się do małoletnich z szacunkiem, poszanowaniem ich godności oraz wrażliwości, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do ochrony przed krzywdzeniem,
 - b) wysłuchują małoletnich i starają się prowadzić rozmowę w sposób dostosowany do sytuacji oraz wieku małoletniego,
 - c) nie zawstydzają małoletnich, nie lekceważą i nie znieważają ich,
 - d) kierują swoje komunikaty spokojnym tonem głosu, nie podnoszą głosu bez rzeczywistej potrzeby.
4. Zatrudnianie osób w NIK uwzględnia zasady bezpiecznej rekrutacji określone w zarządzeniu.
5. Osoby pracujące w NIK zobowiązane są do utrzymywania profesjonalnych relacji z małoletnimi oraz każdorazowego rozważenia, czy reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne i uzasadnione.
6. Zajęcia z udziałem małoletnich odbywają się w przestrzeni publicznej.
7. Bezpośredni kontakt z małoletnim nie może być niejawny lub ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji podporządkowania.
8. Osoby pracujące w NIK, które otrzymały informację lub podejrzewają, że doszło do krzywdzenia małoletniego zobowiązane są do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z małoletnim, kierując się wyczuciem i empatią.
9. Osoby pracujące w NIK nie kontaktują się z małoletnimi z wykorzystaniem prywatnych kanałów komunikacji, takich jak prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych.

Rozdział 3

Zasady bezpiecznej rekrutacji

§ 4.

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich, lub z opieką nad nimi NIK uzyskuje informacje, o których mowa art. 21 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1 składają oświadczenia wskazane w art. 21 ust. 3 – 7 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
3. Wszelkie dokumenty oraz oświadczenia włącza się do akt osobowych.

Rozdział 4

Zasady i procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ujawnieniu krzywdzenia

§ 5.

1. W przypadku powzięcia przez osobę pracującą w NIK podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony lub zgłoszenia takiej okoliczności przez małoletniego lub opiekuna małoletniego, osoby pracujące w NIK zobowiązane są podjąć interwencję oraz niezwłocznie zgłosić zaistniałą sytuację osobie wyznaczonej przez Dyrektora Generalnego NIK, zwanej dalej: „osobą wyznaczoną”.
2. Osoby pracujące w NIK podejmując interwencję działają w sposób minimalizujący ryzyko doświadczenia negatywnych konsekwencji przez osobę dokonującą zgłoszenia o podejrzeniu krzywdzenia lub krzywdzeniu małoletniego, w szczególności gdy zgłoszenia dokonuje pokrzywdzony małoletni.
3. Osoba wyznaczona niezwłocznie ustala przebieg zdarzenia oraz sporządza Kartę interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 1 oraz dokonuje wpisu do Rejestru interwencji.
4. Osoba wyznaczona niezwłocznie informuje Dyrektora Generalnego NIK o konieczności zawiadomienia opiekuna małoletniego i właściwych służb lub instytucji, które zajmują się ochroną osób małoletnich, takich jak policja, prokuratura, sąd opiekuńczy, służby socjalne, w tym podmioty odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”. Do czasu przyjazdu właściwych służb lub osób należy zapewnić małoletniemu odpowiednią opiekę.
5. Osoby pracujące w NIK, które powzięły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informację z tym związane są zobowiązane do zachowania tych informacji w poufności dla dobra małoletniego, wyłączając informacje przekazane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.
6. W przypadku podejrzenia, że życie małoletniego jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu, należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby dzwoniąc pod numer 112. Poinformowania służb dokonuje osoba pracująca w NIK, która pierwsza powzięła informację o zagrożeniu.
7. W przypadku zaobserwowania jakichkolwiek form przemocy pomiędzy małoletnimi, w szczególności polegających na przemocy psychicznej lub fizycznej, osoby pracujące w NIK zobowiązane są do niezwłocznej, adekwatnej reakcji, polegającej na powstrzymaniu eskalacji konfliktu.
8. Naruszenie obowiązku reagowania w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego stanowi ciężkie naruszenie obowiązków pracowniczych lub kontraktowych.
9. Małoletni, który doświadczył krzywdzenia powinien zostać otoczony pomocą i troską ze strony osób pracujących w NIK. Małoletniemu krzywdzonemu należy okazać życzliwość, empatię oraz autentyczne zainteresowanie.
10. Wobec małoletniego krzywdzonego osoba wyznaczona opracowuje indywidualny plan wsparcia.
11. Plan wsparcia uwzględnia indywidualną sytuację małoletniego, w szczególności:
 - a) wiek,
 - b) stan zdrowia,
 - c) szczególne potrzeby,
 - d) charakter krzywdzenia,
 - e) sytuację rodzinną,

- f) sytuację bytową,
 - g) relacje z osobą, która krzywdziła małoletniego.
13. Wsparcie udzielane krzywdzonemu małoletniemu powinno zmierzać do zadbania o jego bezpieczeństwo i stan zdrowia oraz zapewnienia bieżących potrzeb do czasu przyjazdu właściwych służb lub osób, o których mowa w ust. 4.

Rozdział 5

Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy małoletnimi

§ 6.

1. Kontakty między małoletnimi przebywającymi na terenie NIK powinny cechować się wzajemnym szacunkiem i życzliwością.
2. Niedozwolone w relacjach pomiędzy małoletnimi jest w szczególności:
 - a) wyrażanie się w sposób agresywny, obraźliwy,
 - b) naruszanie nietykalności cielesnej innego małoletniego,
 - c) wyzywanie, ośmieszanie, znieważanie, wzajemnie zawstydzanie.

Rozdział 6

Ochrona przed treściami szkodliwymi i zagrożeniami w sieci Internet oraz zasady ochrony danych osobowych małoletnich

§ 7.

1. W przypadku wykorzystywania w zajęciach z udziałem małoletnich urządzeń z dostępem do Internetu, zajęcia te będą prowadzone w sposób zapewniający bezpieczeństwo małoletnich przed dostępem do nieodpowiednich treści publikowanych w sieci Internet, w szczególności poprzez zastosowanie odpowiednich narzędzi technicznych.
2. Osoba prowadząca zajęcia, o których mowa w ust. 1 ma obowiązek informowania małoletnich o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
3. Osobą odpowiedzialną za nadzór nad korzystaniem przez małoletniego z urządzeń oraz sieci Internet w NIK jest każdorazowo jego opiekun faktyczny.
4. NIK zapewnia ochronę danych osobowych małoletnich zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) i ustawą z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) oraz zarządzeniem Nr 39/2023 Prezesa NIK z dnia 29 czerwca 2023 r. w sprawie wprowadzenia w Najwyższej Izbie Kontroli Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych i zarządzeniem Nr 31/2024 Prezesa NIK z dnia 3 lipca 2024 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie wprowadzenia w NIK Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych.

Rozdział 7

Osoba wyznaczona przez Dyrektora Generalnego NIK

§ 8.

1. Osoba wyznaczona przez Dyrektora Generalnego NIK:
 - a) nadzoruje wdrażanie Standardów,
 - b) przyjmuje zgłoszenia dotyczące małoletnich, w tym dotyczące zagrożenia bezpieczeństwa małoletnich,
 - c) sporządza Karty interwencji,
 - d) prowadzi Rejestr interwencji, będący ewidencją zgłoszonych zdarzeń zagrażających małoletniemu, zawierający w szczególności numer wpisu, datę dokonania wpisu, datę zdarzenia, numer sporządzonej Karty interwencji oraz imię i nazwisko osoby dokonującej wpisu,
 - e) rejestruje zdarzenia w Rejestrze interwencji,
 - f) jest odpowiedzialna za weryfikację i przygotowanie osób zatrudnionych w NIK do stosowania Standardów. Potwierdzenie weryfikacji i przygotowania sporządza się w formie pisemnej i załącza do akt osobowych,
 - g) organizuje szkolenia w zakresie wprowadzenia Standardów dla osób pracujących w NIK. Celem szkolenia jest w szczególności przygotowanie do stosowania Standardów, podniesienie kompetencji w zakresie rozpoznawania czynników krzywdzenia małoletniego, przygotowanie do podejmowania interwencji zgodnie z procedurami opisanymi w Standardach oraz rozwój umiejętności komunikacji w przypadku podejmowania interwencji.
2. Dane kontaktowe osoby wyznaczonej są publicznie dostępne na stronie internetowej NIK, w holu głównym siedziby NIK przy ulicy Filtrowej 57 w Warszawie oraz przy recepcji w Ośrodku Szkoleniowym NIK w Goławicach.
3. Osoba wyznaczona jest zobowiązana do przyjęcia każdego zgłoszenia o zdarzeniu zagrażającym małoletniemu. Zgłoszenie może pochodzić od osoby trzeciej, w tym od małoletniego lub opiekuna małoletniego i może mieć dowolną formę (pisemną, ustną, elektroniczną).
4. Osoba wyznaczona przechowuje Karty interwencji oraz wszelką dokumentację z nimi związaną z zachowaniem ochrony ich poufności przez okres odpowiadający okresowi przedawnienia karalności czynów zabronionych lub czynów karalnych, których podejrzenia popełnienia dotyczy zgłoszenie.
5. Osoba wyznaczona jest zobowiązana co najmniej raz na dwa lata dokonywać oceny Standardów w celu zapewnienia ich dostosowania do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami. Wnioski z przeprowadzonej oceny osoba wyznaczona utrwala na piśmie lub w formie elektronicznej i przekazuje Dyrektorowi Generalnemu NIK.

Rozdział 8

Procedury i osoby odpowiedzialne za składanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego

§ 9.

1. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę małoletniego, NIK zobowiązana jest do złożenia odpowiedniego zawiadomienia do właściwych organów ścigania lub instytucji, które zajmują się ochroną osób małoletnich, takich jak policja, prokuratura, sąd opiekuńczy, służby socjalne, w tym podmioty odpowiedzialne za wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty” oraz do poinformowania opiekuna małoletniego o konieczności złożenia takiego zawiadomienia.
2. Do zawiadomienia składanego do organów lub instytucji, o których mowa w ust. 1 dołącza się kopię Karty interwencji.
3. Osobą odpowiedzialną za składanie zawiadomień, o których mowa w ust. 1 jest Dyrektor Generalny NIK.
4. Po złożeniu zawiadomienia dalsze postępowanie prowadzone jest przez właściwe organy.

Rozdział 9

Postanowienia końcowe

§ 10.

1. Ogłoszenie zarządzenia następuje w sposób dostępny dla osób pracujących w NIK, małoletnich i ich opiekunów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej NIK oraz umieszczenie treści Standardów w holu głównym siedziby NIK przy ulicy Filtrowej 57 w Warszawie oraz przy recepcji w Ośrodku Szkoleniowym NIK w Goławicach, również w wersji skróconej, przeznaczonej dla małoletnich, której treść określa załącznik nr 2.
2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

**PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI**

Mariusz Haładyj
/podpisano elektronicznie/